

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu
dot. projektu WND-POWR.02.10.00-00-7007/17
„Efektywne wspomaganie to wyższa jakość edukacji”
Konkurs POWR.02.10.00-IP.02-00-007/17

Szkolenie w zakresie wspomaganie szkół w rozwijaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych

realizowane w projekcie
„Efektywne wspomaganie to wyższa jakość edukacji”

Opole, 2018

Tematyka zajęć:

Moduł 3: Rozwój kompetencji porozumiewania się w językach obcych na I i II etapie edukacyjnym

Moduł 4: Proces uczenia się a rozwój kompetencji kluczowych

Moduł 5: Kompetencje ogólne istotne w rozwijaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych

Moduł 3

Rozwój kompetencji porozumiewania się w językach obcych na I i II etapie edukacyjnym

Porozumiewanie się w językach obcych

To jedna z ośmiu kompetencji kluczowych, które w zaleceniach Parlamentu Europejskiego i Rady Europy zostały wskazane jako niezbędne do wyrównywania szans społecznych i możliwości zawodowych.

Rozwijanie tej kompetencji może odbywać się w ramach lekcji języków obcych oraz innych zajęciach prowadzonych w szkole.

Porozumiewanie się w obcych językach

- opiera się w znacznej mierze na tych samych wymiarach umiejętności, co porozumiewanie się w języku ojczystym – na **zdolności do rozumienia, wyrażania i interpretowania pojęć, myśli, uczuć, faktów i opinii w mowie i piśmie** (rozumienie ze słuchu, mówienie, czytanie i pisanie) w odpowiednim zakresie kontekstów społecznych i kulturalnych (w edukacji i szkoleniu, pracy, domu i czasie wolnym) w zależności od chęci lub potrzeb danej osoby.
- Porozumiewanie się w obcych językach wymaga również takich umiejętności, jak **mediacja i rozumienie różnic kulturowych**.
- **Stopień opanowania języka przez daną osobę może być różny** w przypadku czterech kompetencji językowych (rozumienie ze słuchu, mówienie, czytanie i pisanie) i poszczególnych języków oraz zależny od społecznego i kulturowego kontekstu osobistego, otoczenia oraz potrzeb lub zainteresowań danej osoby

Porozumiewanie się w językach obcych

- **Wiedza:** znajomość słownictwa i gramatyki funkcjonalnej oraz świadomości głównych typów interakcji słownej i rejestrów języka, znajomość konwencji społecznych oraz aspektu kulturowego i zmienności języków;
- **Umiejętności:** zdolność rozumienia komunikatów słownych, inicjowania, podtrzymywania i kończenia rozmowy oraz czytania, rozumienia i pisania tekstów, odpowiednio do potrzeb danej osoby, właściwe korzystanie z pomocy oraz uczyć się języków również w nieformalny sposób w ramach uczenia się przez całe życie;
- **Postawy:** świadomość różnorodności kulturowej, a także zainteresowanie i ciekawość języków i komunikacji międzykulturowej;

Badania efektywności nauczania języka angielskiego (BENJA)

BENJA to badanie, które objęło ponad 5000 uczniów, około 250 nauczycieli i 171 dyrektorów szkół. Celem było dokonanie opisu i interpretacji procesu, jak również efektów nauczania języka angielskiego.

Badanie pozwoliło na podsumowanie efektów nauczania po pierwszym i drugim etapie edukacyjnym, obejmując pomiar umiejętności uczniów, opis ich środowiska rodzinnego oraz opis środowiska szkolnego.

Jego celem było również dostarczenie obiektywnych danych na temat realizowania zaleceń podstawy programowej z 2008 roku dla języków nowożytnych.

Badano uczniów po III i VI klasie

Wnioski i rekomendacje

Pomimo formalnego przygotowania nauczyciele zbyt często nie stosują metod aktywizujących uczniów – sposób kształcenia nauczycieli (praktyki i nadzór metodyczny) oraz doskonalenie wymagają dalszych zmian:

- ciągłe praktyki pedagogiczne wbudowane w program studiów nauczycielskich, w tym staże zagraniczne w kraju anglojęzycznym;
- wykorzystanie aktywizujących form i metod pracy (w parach, grupach, pracy projektowej) w kształceniu nauczycieli i nacisk na pracę w ten sposób na lekcjach językowych;
- **kluczowe** dla powyższych rekomendacji jest przekonanie przedstawicieli wyższych uczelni o konieczności podnoszenia jakości praktycznego kształcenia przyszłych nauczycieli języka obcego.
- Przekonanie przyszłych i aktywnych zawodowo nauczycieli o konieczności wprowadzania języka obcego jako narzędzia komunikacji na lekcji od samego początku edukacji językowej (od przedszkola);
- wprowadzenie systemu wsparcia, w atmosferze zindywidualizowanej pracy nad jakością nauczania, bez poddawania ocenie;
- opieka doświadczonego metodyka języka;

Wnioski i rekomendacje

- eksponowanie uczniów na dłuższe teksty słuchane i czytane (opowiadania, ilustrowana literatura dla dzieci) od najwcześniejszych lat;
- zachęcanie uczniów do rozwijanie strategii metapoznawczych poprzez dyskusje o języku, porównywanie języka obcego i ojczystego oraz uświadamianie celu wykonywanych ćwiczeń i sposobów pracy;
- wspieranie rodziców w uczestnictwie dzieci w edukacji językowej –np. cykliczne spotkania na temat realistycznych oczekiwań, pomocy w codziennej nauce w domu;
- kluczowe dla realizacji powyższych rekomendacji jest zaangażowanie dyrektorów szkół –konieczny dla skoordynowania wysiłków nauczycieli, rodziców i uczniów

Jak skutecznie rozwijać umiejętność mówienia?

Zintensyfikowanie posługiwania się językiem nauczonym

- I etap: nastawienie na mowę ciągłą - polecenia, zwroty, wierszyki, piosenki, rymowanki, Picture books, bajki, kreskówki, krótkie opowiadania (przykłady zdań, prozodia), autentyczne materiały – media
- II etap: polecenia, zwroty, wyjaśnienia, interakcja w parach i grupach, praca projektowa, odpowiednie zadania, projekty międzynarodowe, autentyczne materiały, słuchanie krótkich historii, wiadomości (przykłady zdań, prozodia), nagrywanie
- trudność, wyzwanie, różnorodność, mniejsza przewidywalność (podstawa programowa)
- nauczyciel: obserwacje lekcji, warsztaty, doskonalenie językowe i zawodowe – również poza krajem, projekty międzynarodowe, wymiana

Europejskie Portfolio Językowe

wszystkie wersje online dla różnych grup wiekowych wraz z przewodnikami do pobrania [online, dostęp dn. 07.10.2016].

<https://www.ore.edu.pl/2015/03/europejskie-portfolio-jezykowe-epj/>

Zadanie

Przeanalizuj wybrane punkty podstawy programowej I i II etapu edukacyjnego (praca w dwóch grupach) w zakresie języka obcego nowożytnego.

Opracuj przykłady zadań językowych ukierunkowanych na rozwijanie różnych kompetencji kluczowych. Nie zapomnij o narzędziach TIK!

W tym celu wypełnij przygotowaną tabelkę uwzględniającą następujące elementy: kompetencje kluczowe, wiedzę, umiejętności (zadania z zakresu recepcji, produkcji, interakcji i mediacji), formy i metody pracy, postawy.

Prezentacja wyników i omówienie. (3h)

Zadanie

Po omówieniu zmiana grup i ponowne przygotowanie tabelki w oparciu o inne treści podstawy programowej. Prezentacja wyników i omówienie. (3h)

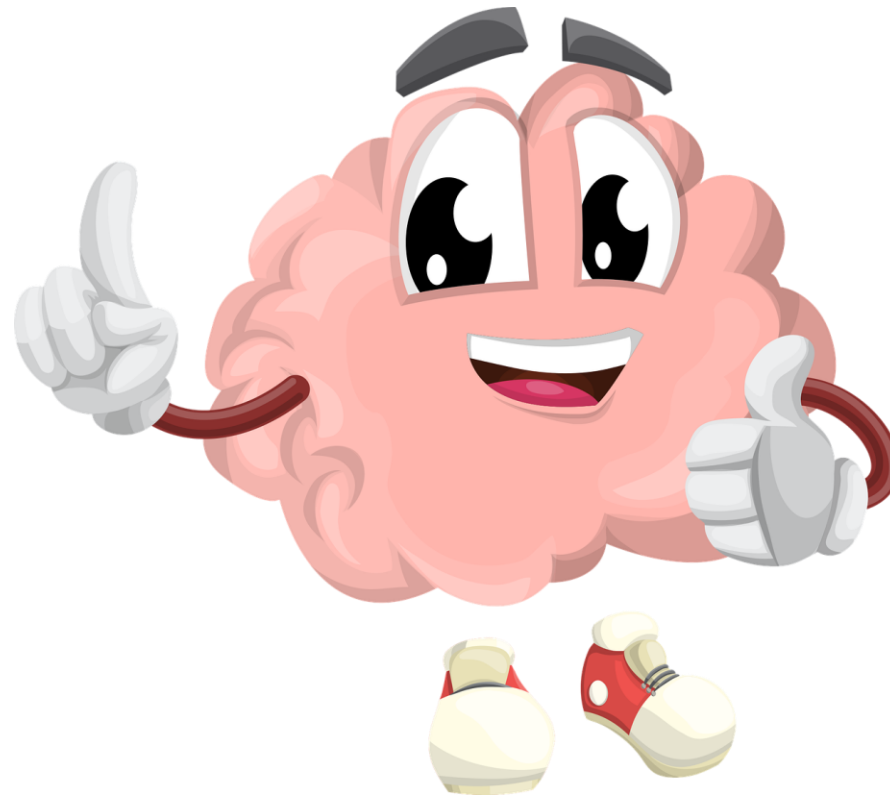
Kompetencje kluczowe	Wiedza	Umiejętności (przykłady zadań)	Formy i metody pracy	Postawy

Do wykonania tego zadania możesz zaplanować także wykorzystanie narzędzi poznanych w ramach zajęć elearningowych.

Moduł 4

Proces uczenia się a rozwój kompetencji kluczowych

Możliwości mózgu dziecka

Wszystko zaczyna się w przedszkolu

Mózg dziecka to doskonały instrument.

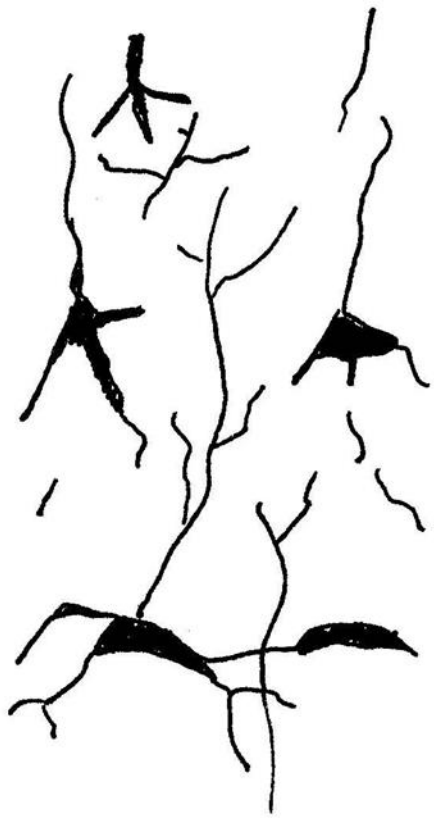
W okresie przedszkolnym niezwykle szybko i sprawnie rozwija zdolności:

- socjalne
- emocjonalne
- językowe
- poznawcze
- motoryczne

Uniwersytet Harvarda

Badania dr. Jacka Shonkoff

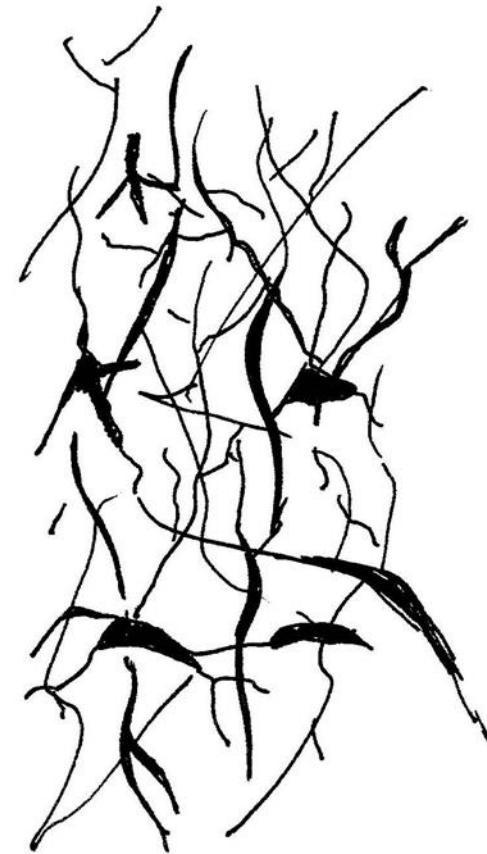
- w ciągu pierwszych 5 lat życia mózg dziecka wytwarza 700 neuronów na sekundę.
- Waga mózgu w ciągu pierwszych 3 lat życia potraja się, a ilość połączeń nerwowych sięga jednego biliona.

1 miesiąc

5 lat

17 lat

Neurodydaktyka

Uczenie **reproduktywne** jest sprzeczne z tym,
do czego stworzony jest mózg!

Mózg uczy się poprzez **działanie!**

ZASŁUCHAJ SIĘ

Należy zaprzestać wykonywania jakiejkolwiek czynności, zamknąć oczy i słuchać. Jakie dźwięki możemy usłyszeć ruch uliczny, ludzi, ptaki, odgłosy pracujących maszyn...

QUIZ DŹWIĘKOWY

Prosimy dziecko, aby zamknęło oczy i słuchało.

Pod ręką mamy kilka przygotowanych wcześniej przedmiotów (ołówki, łyżkę, szklanekę, kartkę papieru lub jakiś instrument)

Kreatywne zadania, opowiadania...

K B R M

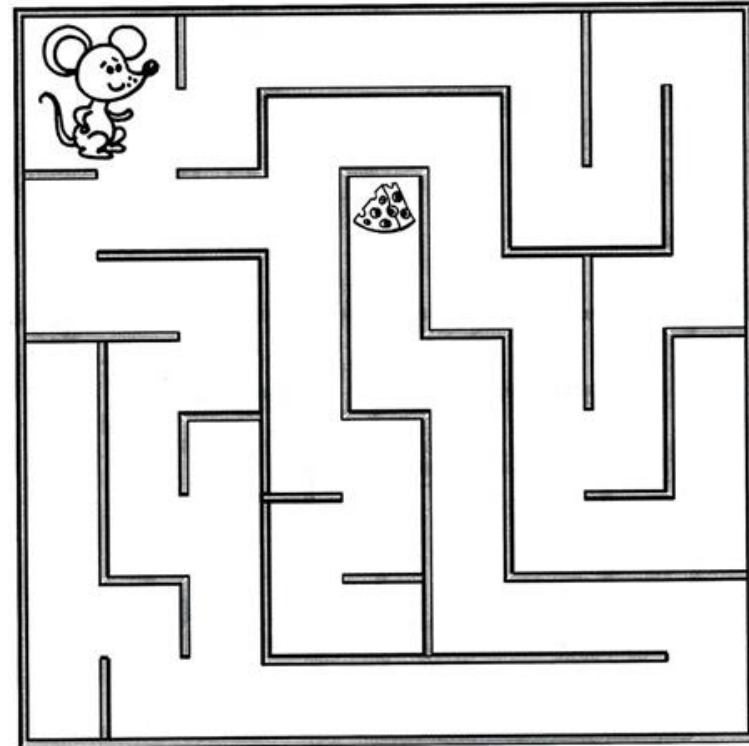
S M B B

D D D D

D M M S

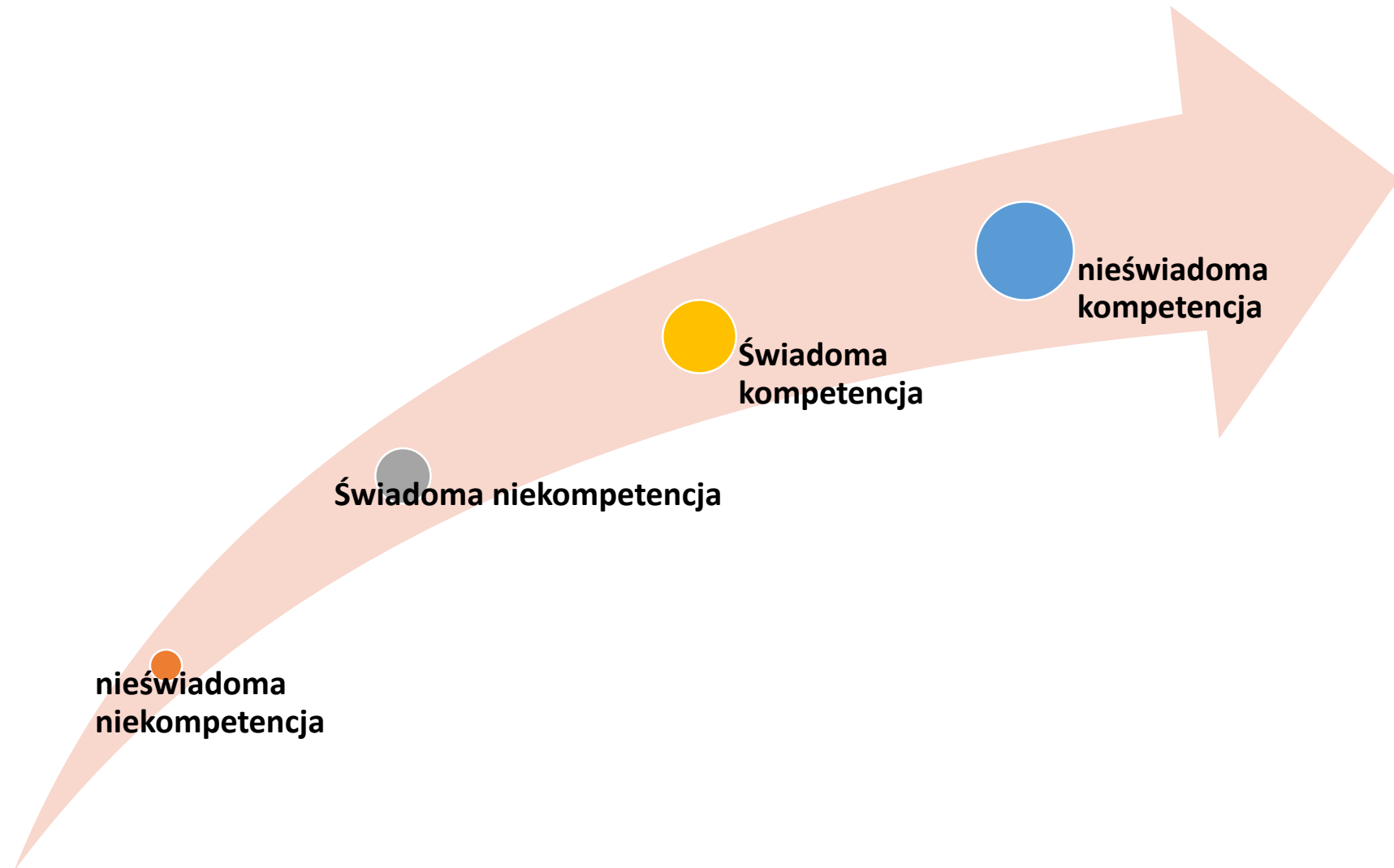
Warto zachęcać dzieci do twórczości, do tego, by odkrywały otoczenie.

Niech szukają rozwiązań i odpowiedzi samodzielnie.

Przebieg procesu uczenia się

4 etapy

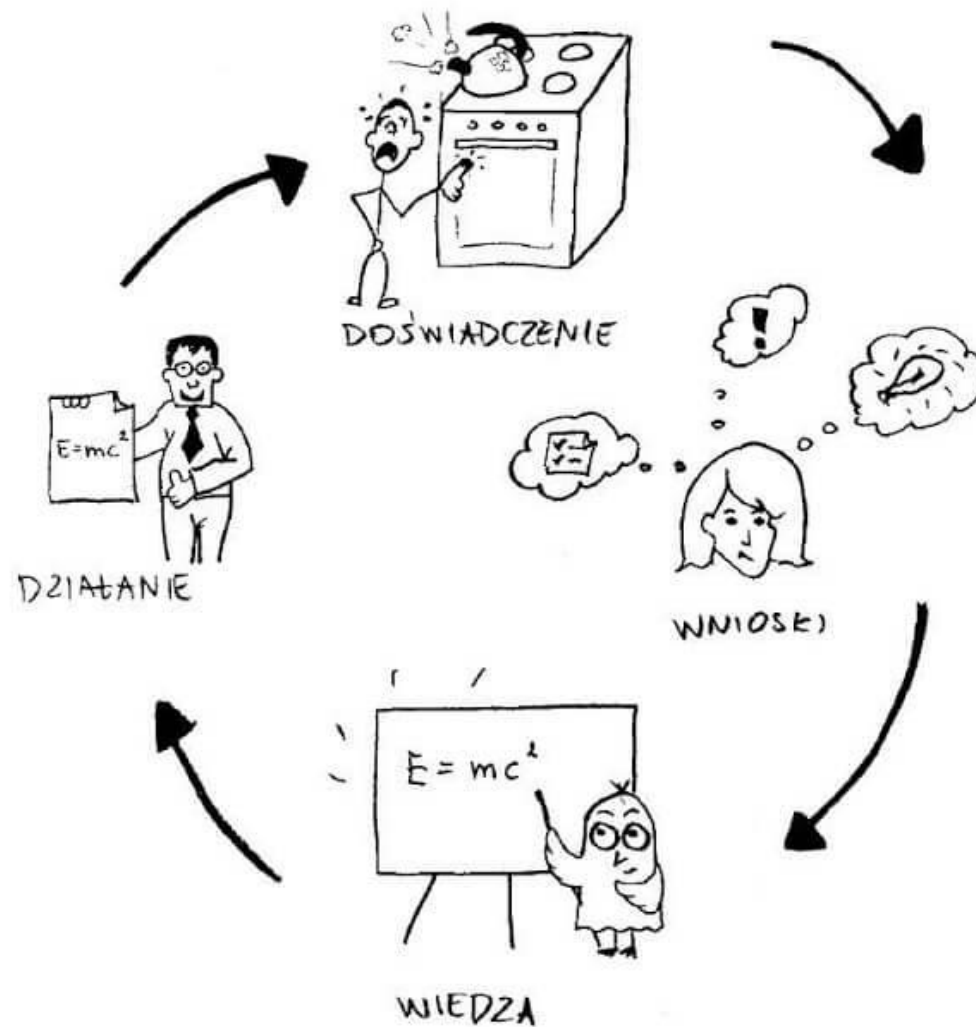

Przebieg procesu uczenia się

4 etapy

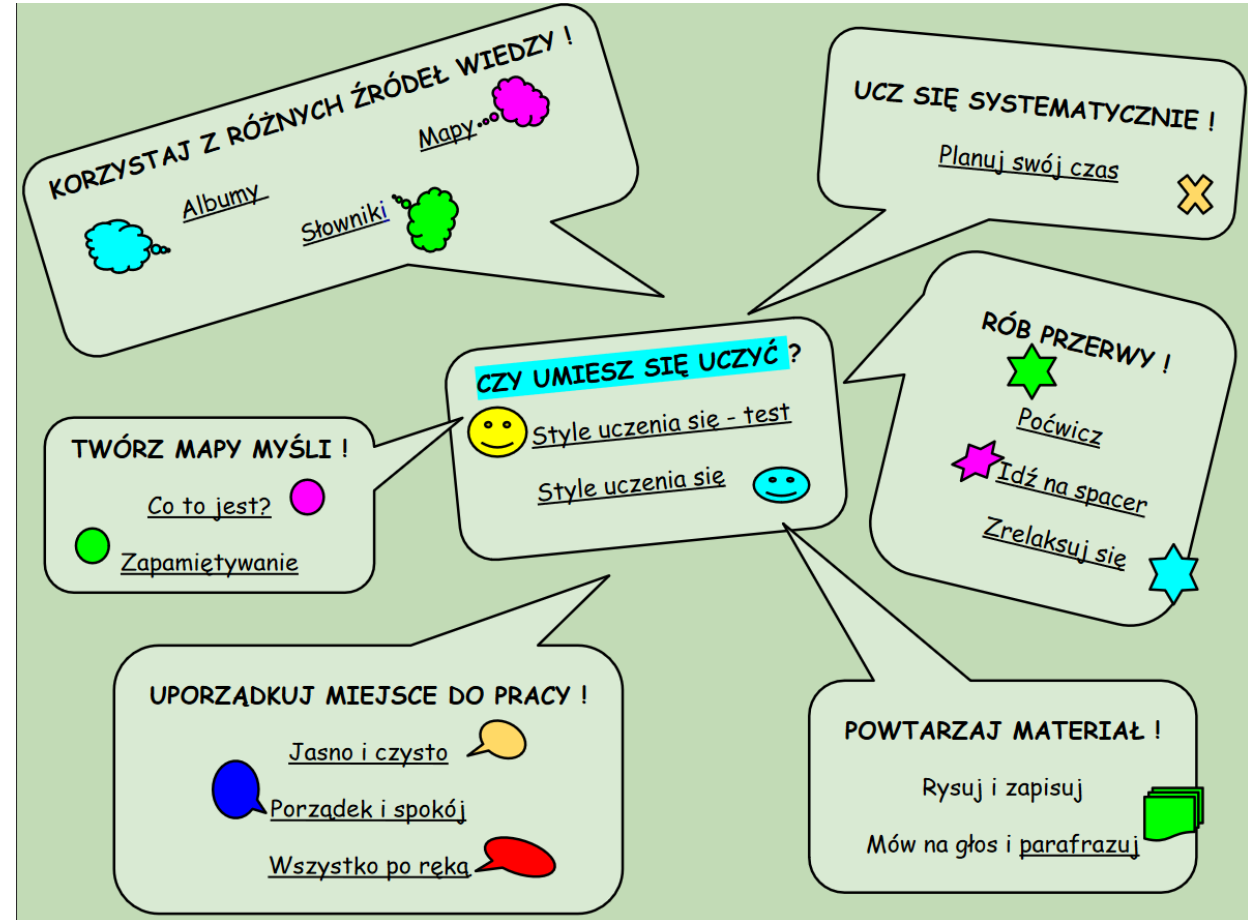

Cykl Kolba

Czy umiesz się uczyć?

Diagnoza stylów uczenia się (test)

Czynniki wpływające na proces uczenia się

- podmiotowość ucznia w procesie uczenia się;
 - znajomość metod i technik służących poznaniu własnych strategii uczenia się;
 - integrowanie wiedzy (nowej z dotychczas zdobytą, wiedzy z różnych dziedzin) i hierarchiczne jej porządkowanie;
 - praktyczne wykorzystywanie zdobywanej wiedzy i umiejętności w szkole oraz codziennym życiu;
 - wpływ motywacji i emocji na przebieg procesu uczenia się;
 - możliwości i ograniczenia ludzkich zdolności do przyswajania informacji.

Środowiska edukacyjne sprzyjające uczeniu się:

- relacje nauczyciel–uczeń;
- praca zespołowa;
- metody pracy nauczyciela;
- indywidualizacja nauczania;
- organizacja przestrzeni szkolnej.

Zadanie 1

Zapoznaj się z publikacjami (metodą Jigsaw): „Mózg dziecka – stymulacja pobudzająca rozwój” (Listopad 18, 2017 w Psychologia) dostępną pod linkiem <https://pieknoumyslu.com/mozg-dziecka-stymulacja-rozwoj/> , fragmentem książki André Stern`a „...I nigdy nie chodziłem do szkoły” i Taraszkiewicz M., Plewka Cz., Uczymy się uczyć, Towarzystwo Wiedzy Powszechnej, Warszawa 2010.,

a następnie określ w formie **mapy myśli** warunki istotne dla rozwoju kompetencji uczenia się uwzględniając podstawy neurobiologiczne funkcjonowania mózgu, różne style uczenia się oraz indywidualne predyspozycje każdego ucznia.(2h)

Zadanie 2

Z pomocą narzędzia AnswerGarden <https://answergarden.ch/> określ wiedzę, umiejętności i postawy istotne dla rozwijania kompetencji uczenia się.

Moduł 5

Kompetencje ogólne istotne w rozwijaniu kompetencji
porozumiewania się w językach obcych

Umiejętności uczenia się, planowania i organizowania własnej nauki oraz poszukiwania źródeł informacji, jakie powinien zdobyć uczeń na I i II etapie edukacyjnym, by osiągać sukcesy w edukacji językowej;

Skuteczne i szybkie uczenie się

- Tempo i technika czytania
- Pamięć
- Dominująca półkula
- Koncentracja
- Angażowanie wszystkich zmysłów
- Indywidualne style uczenia się
- Inteligencje wielorakie
- Mnemotechniki
- Relaksacja
- Wyobraźnia i wizualizacja

Zalecane warunki realizacji podstawy programowej (wybrane aspekty)

- Warunkiem osiągnięcia wymagań określonych w podstawie programowej **jest zapewnienie uczniom kontaktu z autentycznym językiem** poprzez stały dostęp do **autentycznych materiałów** (filmy, gazety, czasopisma, Internet, literatura piękna, publikacje popularno-naukowe, itp.), **regularny kontakt z rodzimymi użytkownikami języka** oraz **uczestnictwo w projektach i programach współpracy i wymiany międzynarodowej.**

Zadanie 1

Na podstawie publikacji „Nowoczesne metody edukacyjne i mobilne technologie” dostępnej na stronie <http://www.enauczanie.com/start> lub innego dowolnego źródła opisz w kilku krokach metodę WebQuest oraz inną wybraną metodę wspierającą rozwijanie autonomii oraz kompetencji kluczowych ucznia.

Zadanie 2

- Skonstruujcie w grupach **WebQuesty** na temat działań nauczycieli służących rozwijaniu autonomii ucznia w procesie nabywania kompetencji porozumiewania się w języku obcym na I i II etapie edukacyjnym (uwzględnijcie różne metody i techniki uczenia się, jak np. mnemotechniki, narzędzia TIK, jak np. Answergarden, Etherpad, Wordle, Class Dojo, Quizlet, Quizziz, ToonDoo, Bitstrips, Funny Times, Funnywow, Bubble.us, Kahoot itp.). (4h)
- Skorzystaj z informacji zawartych na stronie ORE:

<https://www.ore.edu.pl/2017/07/wspomaganie-szkol-w-rozwoju-kompetencji-kluczowych-uczniow-materialy-pomocnicze/>